

Jornada de treball col·laboratiu del CSUC:

L'USUARI COM EPICENTRE: Visita a la Biblioteca de l'Escola Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú

Dia: 10 de juliol de 2019

Horari: de 10 a 14h

Lloc: Biblioteca de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú de la Universitat Politècnica de Catalunya (BEPSEVG). Rambla de l'Exposició, 37

Assistents: 1 representant de la UAB, 1 de la UdL, 1 de la UdG, 2 de la URV i 1 de la UB

A càrrec de: Maria Hortènsia Álvarez, cap de la Biblioteca

La jornada va consistir en una visita a la Biblioteca de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú. L'any 2017 la cap de la Biblioteca, juntament amb el seu equip, van iniciar un projecte amb l'objectiu de transformar la distribució dels espais de la biblioteca per fer-los més flexibles i multifuncionals i aproximar-los als usuaris dels segle XXI.

SUMARI

Introducció

Programa

Visita comentada a la biblioteca

Espais

Serveis diferenciats

Préstecs

Exposició teòrica

Justificació del canvi

Projecte

Canvis principals

Conclusió

INTRODUCCIÓ

El Campus de Vilanova i la Geltrú, on està ubicada la BEPSEVG, consta de 6 edificis disposats en un mateix carrer al centre de la ciutat i, encara que són molt propers els uns dels altres, aquesta dispersió no ajuda a crear un espai genuïnament acadèmic.

La biblioteca està situada a la planta -1 d'un dels immobles just al davant de l'Edifici Principal, però els separa una calçada amb un volum important de circulació i, amb uns greuges afegits com ara que la porta d'accés queda enretirada de la línia de la vorera i que un cop dins s'ha de baixar una rampa fins arribar als propis espais. L'interior és molt agradable, amb llum natural que entra per uns grans finestrals a través dels quals es veu un talús enjardinat que ajuda a augmentar la sensació de confort.

Dades Generals:

La biblioteca és d'una sola planta rectangular d'uns 1.500 m²

Número de seients: 284

Estudiants potencials: al voltant de 1.400

Professorat: aproximadament 100 professors

Estudis que s'imparteixen al Campus:

- 6 Graus: Enginyeria informàtica, Enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte, Enginyeria mecànica, Enginyeria electrònica industrial i automàtica, Enginyeria elèctrica i Ciències i tecnologia del mar (3 dels graus comencen agrupats)
- 2 màsters universitaris i 1 màster de formació permanent

PROGRAMA

VISITA COMENTADA A LA BIBLIOTECA

Espais

- Sala general: Taules de diferents mides la majoria amb connexions elèctriques. Prestatgeries d'una alçada màxima de 3 prestatges, abans de la transformació eren prestatgeries estàndards de 6 però es van tallar per no entorpir la visibilitat de la sala. Hi ha també d'una pissarra, amb rodes, perquè els usuaris la puguin desplaçar i col·locar on la necessitin.
- Bucs d'estudi individual: 48 espais ubicats al fons de la sala, es tracta d'una zona amb poc moviment per estar allunyada de l'entrada.
- Sales de treball en grup: 5 sales tancades, reservables. Préstec màxim de 3 hores diàries i de 15 hores setmanals. Totes disposen de pissarra i de pantalla on s'hi pot connectar un ordinador.
- El lab: Espai preparat perquè els estudiants hi puguin dissenyar i crear els seus propis prototips. Préstec de 3 hores màxim.
- Sala polivalent: Conté 10 taules mòbils, 1 canó projector amb pantalla, 2 pissarres i 4 puff rectangulars. L'avantatge de no tenir cap element fix permet adequar-la a diferents activitats com ara conferències, reunions grupals, sessions de formació o de meditació, tallers pràctics, etc.

- Zona de relax: 4 puf, 2 reposa peus de puf i 4 sofàs conformen un espai diferent. És en aquesta zona on es guarden 5 fitballs que es poden utilitzar per seure en qualsevol taula de la biblioteca.
- Zona de pissarra-agenda: Consta d'una gran pissarra de paret negra i d'una barra amb tamborets per treballar. La pissarra funciona com agenda on s'hi anoten tant activitats que es desenvolupen dins la biblioteca com altres que promouen associacions culturals de la ciutat.
- Zona préstec: Es vol transmetre el concepte de mostrador obert i flexible. Disposen d'una taula que anomenen "Aparador" on hi ha un exemplar de mostra de cadascun dels aparells que s'ofereixen en préstec.
- Vestíbul i aparador cultural: Es tracta del vestíbul que dóna al carrer. Aprofiten les finestres com a espai expositiu amb la finalitat de difondre activitats que es fan a la biblioteca o per despertar l'interès cap a temes concrets.
- Zona d'exposicions: Utilitzen una paret de la rampa que uneix el vestíbul amb la porta d'accés a la sala de la biblioteca. Es pot reservar.
- Cuina: La comparteixen amb els estudiants. Inicialment es tractava d'un espai d'ús exclusiu del personal però, al detectar que els estudiants menjaven dins la biblioteca, van decidir que el podien compartir. Funciona com un petit menjador amb una taula, 6 cadires, microones, nevera, cafetera, escalfador d'aigua, etc. Els estudiants hi poden entrar i dinar.

Serveis diferenciats

- Armariets: Ofereixen 52 armariets per guardar material, llibres, etc. situats a l'entrada de la biblioteca.
- Guardarodes: Guarden vehicles de transport alternatiu com ara longboards, patinets elèctrics o bicicletes plegables. Disposen d'un magatzem, que s'hi accedeix des de la zona de préstec, on hi reuneixen el fons de baix ús però, com que és gran i no s'ocupa tot l'espai, han

habilitat una part perquè els estudiants hi pugin deixar aquesta classe de vehicles.

- Faciliten taps per a les orelles els dies de màxima ocupació.
- En època d'exàmens
 - Amplien horaris també per exàmens parcials
 - Realitzen tallers de relaxació
 - Tenen establerta la col·laboració amb una fisioterapeuta: massatges a 5€

Préstecs

Ofereixen diversos equipaments com: calculadores, auriculars, carregadors de mòbil, cadenats, etc.

Voldria remarcar:

- Ordinadors portàtils: poden utilitzar-se tant dins com fora de la biblioteca. 3 hores màxim, si estan tots prestats obren d'una llista d'espera.
- Plaques de circuit imprès com l'Arduino o el Raspberry Pi. Màxim 10 dies.
- Caixes d'eines de maquetatge. Màxim 3 hores.
- Projectors. Màxim 3 hores.

EXPOSICIÓ TEÒRICA

Justificació del canvi

Un dels principals objectius de la BEPSEVG és acompanyar, sorprendre, atreure i fidelitzar l'usuari.

Per tal d'assolir aquest objectiu la biblioteca manifesta la determinació d'anar-se separant del concepte de biblioteca tradicional, tancat, i obrir-se a noves iniciatives que li permetin acostar-se a les necessitats de la comunitat universitària i, per extensió, als ciutadans de Vilanova i la Geltrú tant en l'oferta d'espais com de serveis.

Per tal de fer realitat aquest canvi, la directora de la biblioteca Sra. Maria Hortènsia Álvarez redactà el document "Acompanyar i sorprendre als usuaris", tota una declaració d'intencions, on es mostren diverses tècniques que poden ajudar a fidelitzar l'usuari, motivar-lo i crear vincles. Algunes d'aquestes tècniques són:

- Màrqueting de guerrilla, accions puntuals i de gran impacte, com per exemple quan es va facilitar l'espai per a la final del videojoc League of legends.
- Màrqueting experimental, actuacions que es mouen al voltant de les emocions.
- Aparadonisme i visual merchandasing, cuidar com es presenten els productes dins i fora de l'espai.

Paral·lelament es posa especial èmfasis en:

- Com s'expliquen les coses.
- Quins serveis es donen i com.
- La importància tant dels espais físics com dels espais virtuals (xarxes).

Projecte

El gener de 2017 van presentar el projecte "**Restribució dels espais de la biblioteca**" on exposaven els canvis que es volien realitzar juntament amb un calendari. En l'execució del projecte, a més de l'equip de la biblioteca, hi van col·laborar dues persones externes: una amb la construcció d'una maqueta a escala dins d'un Treball Final de Grau i l'altra, una becària d'estudis de disseny, que va proposar la senyalització de tota la biblioteca.

Durant la preparació del projecte, van passar una enquesta als diferents tipus d'usuaris (PDI, estudiants i PAS), van entrevistar al personal de la biblioteca per conèixer la seva opinió, van formar un focus grup amb la participació de personal de la biblioteca, PDI i estudiants i van visitar diferents espais coworking per obtenir informació i poder reflexionar sobre els canvis que es volien introduir.

A nivell econòmic la intenció era portar a terme el projecte amb el mínim de despeses possibles però es va fer necessari trobar un pressupost extraordinari i també es va fer imprescindible la implicació de les TIC i de l'empresa de manteniment.

Paral·lelament es va haver d'expurgar el fons ja que, com s'ha comentat, es va reduir l'alçada de les prestatgeries i, com a conseqüència, van disminuir els metres lineals disponibles de lliure accés.

Principals canvis

Els canvis més representatius van ser:

- La distribució de les taules que es van col·locar perpendiculars a les finestres.
- La introducció d'un nou concepte: el no-silenci, que permet el treball en grup fora de les sales creades específicament per aquest fi.
- La creació de l'espai de socialització a l'entrada.
- L'obertura de la cuina a tots els estudiants.
- La creació de la sala polivalent.

La BEPSEVG va inaugurar tots aquests canvis el 12 de setembre de 2017.

Es tracta, però, d'un projecte obert amb voluntat d'anar assolint reptes. Com:

- Aïllar el silenci. Tots els espais disponibles per al treball en grup amb zones tancades específiques per estudiar en silenci.
- Convertir la biblioteca en un espai cowork.
- Incorporar espais makers.

CONCLUSIÓ

La BEPSEVG redissenya els espais i aconsegueix una flexibilitat, una multifuncionalitat i un dinamisme que directament incideixen amb l'augment de satisfacció dels seus usuaris.

El fet que la biblioteca estigui ubicada en un carrer de la ciutat, que a priori es podria considerar un desavantatge, ho aprofiten per obrir-se a la societat i incorporar iniciatives que els hi aporten un valor afegit que seria quasi impossible aconseguir-lo si estiguessin en un campus universitari fora del nucli urbà.

Les biblioteques del segle XXI hem d'adaptar-nos i donar respostes, tant físicament com virtual, a una societat en continua transformació.